

SLOVANSKA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

BLXX

1271.8K

POSTAL

DEPARTMENT

STATION

POST

STATION

STATION

STATION

ISPISEK

is

p o s t a v e z o l a

in

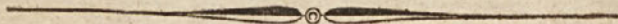
dershavine samoprodaje

in is

**strahovavne postave sa perhodkov
prestopa.**

Sa rabo vikshim foséfk.

V' Ljubljani 1838.

Natisnjen v' *Egershni* poglavarfki natiskavnizi.

1943.167

B LXX

E 9010830

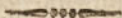
Predgovor.

S prezhestnim potentam 11. maliga serpana 1835 stje dvé postaví dovoljene, ktére stje 1. maliga travna 1836 veljati sazhele, to je postava zola in dershavine famoprodaje, in postava sa perhodkov prestope. Perva teh postav sapopade ukase zol pobirati, to je: davke, ktéri se per vhodu blaga is vnanje deshele ali is zolnih isjemkov, per is-hodu blaga is zolne deshele, ali ob skosnim hodu po njej opravljajo, pa sa dershavino famoprodajo soli, tobaka, smodnika in solitarja, sadnjizh sa naprave, ktére so sa varstvo zola in dershavine prodaje, kakor tudi domazhiga perdelovanja proti okrajshewanju s' vnanjimi perdelki storjene. Strahovavna postava sa perhodkov prestope pové, kako se prestopi postave zola in dershavine famoprodaje, in postave sa vshitni davek in druge sarabne davke, sa zestovino, mostnino, brodnino in ladine shtante, po-

pirski shtempelj, poshtni in lotriski perhodek poshtrafa, in po katerim potu se té shtrafenge naloshé.

Vsak podloshen Zesarstva je, is sploshne dolshnosti podloshnikov, in de se samore shkode varvati, dolshan, postave, kolikor jih njegovo flushbo, njegovo délo, in sploh njegove svése sadéva, sposnati, in se na tanko po njih ravnati. Ta dolshnost she bolj tiste sadéne, ktéri so k' ofkerbovanju vikshih opravil postavljeni, ali so od foséskniga prédnishtva, ktérим tedej postava pomozh k' njé naravnavi naloshi.

De se udam foséskniga prédnishtva spolanovanje te dolshnosti slajsha, so v' tém ispisku imenitnishi povédki sostavljeni, ktéri pokliz téh mosh sadévajo, sraven se pa také, de s' tém ispis kam ni ne postava preminjena, ne komu dolshnost odvséta, po ukasih v' tém ispis ku ne sapópadenih ravnati se.

I. Splošni povédki.

1. Zolske naprave.

§. 1.

Savolj pobiratve zola je deshela, v' ktéri se zol pobira, s' mejo obdana, ktéri se zolna meja pravi. Po rédu je meja Zefarstva, ob morji pa brég deshele in njénih otokov tudi zolna meja. Posébné deshele se vender f' posébnimi ukasí od zolne deshele isjémajo, in v' sadéyku pobiratve zola sa vnanje deshele zhišlajo. Te se imenujejo zolni isjémki. Té so: prosto savétje v' Terstu, s' Isterskim, prosto savétje v' Benetkah, prosto kupzhísko mésto Brodi in Dalmašhko kraljéstvo. Vogerfsko in Erdeljfsko je s'zer v' splošni zolni svési sapopadeno, pa vender od drusih Eštrajfskih deshél f' zolno mejo odlozheno, ktéri se medzolna meja pravi.

§. 2.

Ob zolni meji leshezbi kraj, kτέρiga shirjavo dvornija po krajnih okolishinah postavi, se posebnemu obzhitju podvershe; temu se pravi mejni kanton. (P. z. d. f. §. 4).

§. 3.

Meja, do ktere se shirjava mejniga kantona sleguje, se notrenja meja, snotrejnje leshezha deshela notrenja zolna okolija imenuje.

§. 4.

Kraje, v' kterih notrenja meja k' zolnijam peljazozhe velke zeste preréshe, naj raslozhno sasnambvajo, kakor tudi iména krajev v' mejnim kantonu leshezhih ozhitno na snanje dajo. Ob vhodishih teh krajev ali ob njih konzih nabitimu napisu naj se vselej raslozhni perstavek, de ta krey v' mejnim kantonu leshi, ozhitno perdéne. (P. z. d. f. §. 6).

§. 5.

Sa pobiranje nalosheniga zola in sa spolnovanje v' zolni postavi ukasaniga zolniga rav-

nanja so na zolni meji ali blis njé mejne zolnije postavljene, in sfer: kupzhiske zolnije in zolnije sa vfakdanjo smenjo, ali pomozhne zolnije; snotrej deshele pa vélke zolnije ali zolne vlaguize. (P. z. d. f. §. 7).

§. 6.

Kjer mejnih zolnij ni prav ob zolni meji, se bodo, zhe se perhodkov prestopi drugazh ne morejo odverniti, narozhniki ali napovedniki postavili. (P. z. d. f. §. 8).

§. 7.

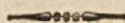
K' spolnjenju zolskiga ravnanja per vfaki zolnii, snotrej ali sunej opraviliske hifhe, naménjeni dvóri in prostori se opravilisha imenujejo. (P. z. d. f. §. 9).

§. 8.

Vfaka zolnija in vfak napovednik naj se f' tablo, na ktéri je imé in kraj zolnije sapisan, sasnamva. Tudi oséga opravilisha, kjer ni v' sapertih dvorih, naj se raslozhno sasnamva. (P. z. d. f. §. 10).

§. 9.

Sa odvernjenje potuhne kupzhije in sa snajdbo storjenih prestopov perhodkni ukasov so mejne strashe in perhodkne strashe postavljene. V' posebnih osnanilih so opravilke pravize in naredbe téh naprav bolj razložno povedane. (P. z. d. f. §. 11).

2. *Splošne dolshnosti v' sadévkú zolnih naprav in perhodkni prestopov.*

§. 10.

Zolnim opravilnikom in postavljenzam imenovanih strashnih naprav je ukasano, v' spolnovanji flushbinih opravil na tanko po postavi ravnati se, vsaziga svojovoljniga odstopa od nje sdershati se, s' ljudmi, s' kterimi imajo v' flushbinim opravilu kej opraviti, spodobno in pametno govoriti, in od njih savolj flushbiniga opravila daril ne tirjati, ne jemati pod nobenim sgovorom (P. z. d. f. §. 12).

§. 11.

Naj pa tudi vsak téri na beséde sa spolnovanje opravilske dolshnosti od zolnih opravilnikov ali od postavljenzov na strashah rezhene bres vstavljanja flusha. Vstavljanje proti njim s' besedo ali djanjem bo po strahovavnih postavah kasnjeno. (P. z. d. f. §. 13).

§. 12.

Sodniki, foféfkne gosposke, vikshi foféfk, in soldashki sapovedniki so dolshni, kolikorkrat jih zolni opravilniki in postavljenzi na imenovanih strashah k' spolnjenju flushbinih opravil sa pomozh profijo, jim vselej hitro in v' djanji pomagati. (P. z. d. f. §. 14).

§. 13.

Tisti, ktére njih opravilo ali flushba véshé, v' mejnim kantonu nad ozhitno varnostjo zhuti, so dolshni, v' tem kantonu sa odvernitev ali snajdbo potuhne kupzhije storjene naprave v' djanji podpirati. Naj prestopé zolnih ukasov, ktéri jim ob spolnjenji flushbe na snanje pridejo, po svoji mozhi odvernejo, in vselej hitro sgla-

fijo. Zhe koga v' takim prestopanju ali v' sprav-
ljanji preklizaniga blaga v' varnost najdejo ,
imajo dolshnost zhlovéka in blago per-
jéti, in sa daljno ravnanje k' blishnji
zolnii, ali k' blishnji gosposki po-
staviti. (P. z. d. f. §. 15).

§. 14.

Dershavine gosposke, sodnistva
in vikshi sosésk, kolikorkrat k' snajdbi per-
hodkov prestopa opravilama dojdejo , ima-
jo dolshnost, bres odlashtanja, kanton-
ski gosposki perhodkne rezhi vladajozhi,
ktéra je k' spolnovanju ravnanja v' sadevku
téh prestopov postavljena, sglasiti, in kolikor
je v' njih oblasti, permérjene in k' sagotov-
ljenju preiskanja potrebne naprave narediti.
(D. p. §. 509).

§. 15.

Udje soseskiniga prédnistva, ktéri dolsh-
nosti v' postavi jim naloshene, k' spolnovanju
perhodkkih ukasov pomagati, sanemarijo, ali
jih ne spolnujejo, bodo od kresije po kaksh-
nosti pergodka v' denarjih shtrafani ali v' jé-
zho saperti. V' pergodkih pa, v' ktérikh posta-

va to djanje ali opufhenje raslozhno v' perhodkne prestopa, v' krivost ali deléshnost shiteje, pridejo shtrafnige sa ta prestop v' shtrahovavni postavi povédane v' naravnavo. (D. p. §. 5).

§. 16.

Poséбно bo kakor deléshnik potuhne kupzhije ali veliziga perhodkniga prestopa shtrafan, zhe kdo, ktéri préd, ali per prestopu s' sazhétnikam, storivzam ali deléshnikam fzer ni sastopljen,

1) kak v' potuhno kupzhijo shité prestop, ali velik perhodkni prestop, ktériga je po svojim opravilu, svoji flushbi ali po svojim stanu sglastiti dolshan, povédati opuisti, ali

2) Pomozh per preiskanki sa snajdbo prestopa, prestopovavza ali rezhi prestopa, ali per perjétkvi prestopovavza, rezhi ali perpomozhkov prestopa, desiravno je to po svojim opravilu, svoji flushbi, ali po svojim stanu dolshan, bres praviga sader-shka sanémari, odrezhe, ali v' shkodo opravilskiga ravnanja odklada, in s' tém prestop nalash polajfsha. (D. p. §. 175).

II. Pomozh od strani foséfkinih prédni- kov.

1. Njé pergodki.

§. 17.

Pergodki, v' ktérik se ud foséfkiniga préd-
nishtva per naravnavi perhodkni ukasov v' sa-
dévku postave zola in dershavine samoprodaje
pervsame, so :

1) edine opravila zolniga ravna-
nja.

2) Preiskanje (pregledovanje).

3) Popis pergodil, isprafhbe ali sa-
flifhbe.

2. Pomozh per edinik opravilik zolniga ravnania.

§. 18.

Posébne opravila zolniga ravnania, v' kté-
rik se gosposkini opravilnik ali ud foséfkiniga
prédnishtva pervsame, so :

1) Zhe blago pod opravilsko sapiro, to je: pod zolnim pezbatam naravnano blago je ob hodu na kraj naména k' zolnii poslavljeno, in je opravilška sapira vidno okersfkena, ali vnianji stan vlage odpiro ozhitno pokashe. (P. z. d. f. §§. 157. 161).

2) Zhe se blagó sa fkosnjo vòshnjo fkosí zolno okolijo povédano, k' sadnji, pred ishodno zolnijo stojézhi, na boletu imenovani zolni vlagunii ne postavi. V' tém pergodku se morajo vsi ovéski in hrambe odpréti in preglédati. (P. z. d. f. §. 175).

3) Zhe per vsétvi blaga v' opravilsko vlagunijo nepravnoft povédi blaga najdejo, tedaj morajo tisti dél vlage, kteriga na sumu imajo, preiskati (pregledati). (P. z. d. f. §. 233).

4) Zhe se blago, ktéro se v' ozhitno vlagunizo déva, savolj neopravljeniga vlaguniga plazhila, ali savolj kakshnosti sa hranitev neperpravne, ali rezhi prehodkniga prestopa ozhitno na prodaj dajo. (P. z. d. f. §. 250. S. p. §. 893).

3. *Pomozh per preiskanji.*

§. 19.

Preiskanje (pregledovanje) se pravi tistimu istikanju, ktéro perhodkni opravilniki ali postavljenzi na sirashah po hishah, fhtazunah, vlag nizah ali drusih sapertih krajih napravijo, de bi rézh, ali fléd perhodkniga prestopa ali prestopnika poiskali ali najdli.

§. 20.

Per preiskanji, ktéro se savolj poslave zola in dershavine samoprodaje fiori, veljajo téle saterdbe:

1) Zhe se kdo od mejne strashe po ukasu poklizan hozhe opravilskimu ravnanju f'tem odtegniti, de sbe-shi v' hisho ali ktéri drugi saperti kraj, je sapovednik rasdelka mejne strashe pooblasten, ukasati, de naj se hisha ali saperti kraj, zhe je saklénjen, odkléne, in mejna sirasha vanj pusti, de béganza, in rézh, ktero je seboj vsél, primejo, in ukasanimu opravilskimu ravnanju podvershejo. Ko bi hishe ali sapertiga kraja ne hotli odkleniti, naj pomozhi gosposke, ktéra ondi sa

mir, réd in varstvo zhuje, ali, ko bi take gosposke ondi ne bilo, soséskiniga prédnishtva ishejo, in vprizho mosha k' tému pervsé-tiga odkleniti permorajo. Preden se to sgoti, naj mejna strasha pota saftopi, in stori, kar je tréba sa odvernitev, de béganez ne uide, in de njegovih rezhi kdo ne odnese. (P. z. d. f. §. 277).

2) Sunej pergodkov, v' ktérh se preiskanje savolj lovljenja béganza stori, ali sa ktéro je per perdobitvi pod zhutje djano, v' osiru posébné kakshnosti perdobitniga ravnanja, po raslozhnim ukasu odstosaterjen, naj preiskanje le po solzhnim is-hodu in pred solzhnim sahodam, vprizho opravilnika od gosposke, ktéra sa mir, red in varstvo zhuje, poslaniga, ali zhe ta gosposka ondi ne prebiva, vprizho mosha soséskiniga prédnishtva storé. Zhe se ima preiskanje per gosposki, per opravilniku sodnishtvo ofkerbujozhim, ali per soséskinim prédniku tistiga kraja, v' kterim gosposka ne prebiva, stori, naj se opravilnik blishnje gosposke spolnovanju pervsame. (P. z. d. f. §. 278).

3) Per preifkanji naj lepo in s' vfo mogozho persanafhbo proti tistim, per ktérh preifkujejo, ravnaajo; kolikor se bres sgube naména preifkanja da storiti, naj se varujejo navadno perdobitno ravnanje motiti, in vsak nepotrében hrup naj fkerbno odvernejo. (P. z. d. f. §. 279).

4) Per preifkanji naj bo vselej tisti zhlovek vprizho, per ktérh se preifkuje, zhe ga pa ni vprizho, in ga bres fhkode narédhe, ali bres velike odlafhbe ne morejo perklizati, naj bo pa tisti vprizho, ktéri ima fkerb sa proftore, v' kterih se preifkuje, ali sa hifho, v' ktéri se snajdejo. (P. z. d. f. §. 280).

5) Ko bi pa tudi tistiga, ktéri ima fkerb sa preifkavne proftore, ali sa hifho njé obsegajozho, ne bilo vprizho, in bi se po sadévku naména preifkanja ne mogel perklizati, naj preifkavne kraje, dokler ta savira ne mine, vikfhi preifkavzov, in gosposkini opravilnik, ali mosh foséfkiniga prédnifhtva oba sapezhatita, ali pod ftrasho postavita. (P. z. d. f. §. 281).

6) Ko bi se pa ta narédba bres okraj-

shbe praviz tretjiga, ozhitne flushbe, ali naména preiskanja ali zlo ne, ali vsaj ne po redu sa varstvo potrebnim, ali ne bres velizih strofkov ne dala ispeljati, naj se odpira proftorov in hramb po volji prédnika preiskavzov vprizho in pod vladbo perdjaniga gosposkiniga opravilnika, ali soséfskiniga moshá opravi, in preiskanje po ukasanim redu spolni. (P. z. d. f. §. 282).

7) Zhe se v' hishah ali sapertih krajih, ki so sa ozhitno rabo naménjeni, preiskanje pozhne, naj tishiga, ktérimu je njih oskerbovanje ali ravnanje sa te naméne saupano, sraven povabijo. V' pergodku njega neprizhnosti, ali njegoviga namétnika, naj ravnajo, kakor je sa pergodk neprizhnosti zhloveka, per ktérim se preiskanje stori, ukasano. (P. z. d. f. §. 283).

8) Ljudje, per ktérih se preiskanje stori, so dolsdni, perhodknim opravilnikam in postavljenzam na mejni ali perhodkni strashi sa hranitev rezhi, ktere ishejo, kolikor je snana, perpravne saperte proftore, prebivavnize, vélbe, kifhte, omare, in

sploh vse hrambe, ktere se jim rezhe, hitro odpreti, hranjeno blago pokazati, in zhe jim iskasatev njega dobitve ali sazhétve postava naloshi, opraviti jo. Ne morejo tirjati, de bi se jim pred spolnjenim preiskanjem skasalo, sakaj de jih na sumu imajo, ali de imajo per njih v' postavi ukasane potrebnosti preiskanja. (P. z. d. f. §. 284).

9) Ko bi se kdo branil, to dolshnost spolniti, naj na njegovo nevarnost sgorej (5, 6) dovoljeno ravnanje sa saperte prostore, prebivavnize, sveske ali hrambe, ktére kdo brani odpréti ali preglédati, pozhno. Zhe jih pod pezhah denejo, naj sh'njimi po postavi sa ravnanje perhodkuih prestopov dé-lajo. (P. z. d. f. §. 285).

10) Perdobovavzi, ktéril perdobitev je pod ogled djana, naj per preiskanji, ktéro se v' njih perdobovalishi pozhne, v' ogled poloshe:

- a) Perdobitvine bukve sa perdobishtvo, ktéro se ondi, kjér se preiskuje, pozhénja. Zhe so le v' sadevku opravil s' ogledavnim blagam pod ogled djani, in te opravila v' posébné bukve, od dru-

sigá perdobíftva odlozhene, sapífujejo, naj le famo té, fvoje druge perdobíftvine bukve naj pa le k' vvodu preífkánja ob pergodku nafúmnofti, ali de fe dobítev blago od tretjiga do perdobovavza fkaſhe, ktériga bukev je tréba preglédati, poloshé.

- b) Vſe k' íſkasvi dobíftve, ſazhétve ali ſazola tíſtih rezhi, v' ſadévku ktéríh je perdobíftvo pod ogled djano, flufhezhe píſma. Zhe ſo bile rezhi s' naménam, de perdobovavzu fpét naſaj prídejo, poſlavim na ſejme, k' predelatví i. t. d. poſlane, naj píſma takim poſlatvam ſa odévo perdjane per preífkánji pokashejo. Píſma, ktére ſe ſoper ta ukas per preífkánji ſamolzhé, ſe per poſnejim preífkánji ne bodo zhiſlale. (Ukas 31. profénza 1836 §. 75).

11) V' drusih tukej neimenovanih pergodkih imajo opravlíniki, ktéri preíſkujejo, famo pravizo, le med preíſkovanjem, vgled v' bukve v' ſadévku tíſtih fpífov, ktérí raſlozhno povédane blaga prejétve, po-

flatve ali prodaje sadévajo, tirjati. (P. z. d. f. §. 288).

12) Dalej imajo oblast, posebne platelze, ali rasdelke perdobitnih bukev, ktére imajo na sumu, de mende nepravnosti ali fléde perhodkni prestopov sapopadejo, v' edinosi s' moshem od gosposke ali soféske perdjanim, ktéri je oprizho preifkanja, pod sdrushen pezhat djati, in povelja kantonske zolstvo vladajozhe gosposke sa daljno ravnanje perzhakati (P. z. d. f. §. 289).

13) Perhodkni opravilniki in postavljenzi na mejni ali perhodkni strashi morajo per preifkanji ali v' svoji opravilski obleki biti, ali zhe posébnih suamenj na nji ne nosijo, tistimu, per ktérim opravilsko délo pozhenjajo, zhe on hozhe, svojo opravilsko lastnost s' odpertim upnim pismam sprizhati. Bres spolujenja té postave ne monrejo filiti, de bi se jim pokornost skafala. (P. z. d. f. §. 306).

4. Pomozh per popisu pergodil, per isprashbi ali safhlishbi.

a) Per popisu pergodil.

§. 21.

Zhe koga ali ktero rézh sato primejo, ker se jim dosdéva de je prestop perhodknih ukasov storil ali skufhal, naj opravilniki ali postavljenci, ktéri so ga perjéli, per blishnji zolnii, per blishnjim sa preiskanje perhodknih prestopov postavljenim opravilniku, ali per blishnji gosposki vprizho gosposkiniga opravilnika ali soséskiniga mosha, ali, ko bi nobeniga téh ne bilo v' tistim kraji in bi jih bres nepravne oddalishbe ne bilo dobiti, dvéh nesadévnih prizh to rézh (to floritev) na tanko popishejo.

Zhe je perhodken prestop per preiskanji ali drugim ravnanji, ktéro je bilo vprizho gosposkiniga opravilnika ali soséskiniga mosha storjeno, se smé floritev prezej v' tistim kraji, v' kterim se je imenovano preiskanje ali ravnanje sgodilo, popisati. (S. p. §. 535).

§. 22.

V' popisu floritve naj na tanko in po vésti postavijo :

- 1) Kraj in zhas perjétve, in sploh okolishine; ktére so jo spremovale, ali nagnale;
- 2) Rezh, ktéra je bila perjéta;
- 3) Imé in primek, stan in stanovanje perjetiga zhlovéka, in
- 4) Imé in primek, opraviin ali flushbin perdévek, ali opravilo ljudi, ktéri so perjéti pomagali, ali vprizhobili. (S. p. §. 536).

§. 23.

Popis storitve se zhlovéku, ktéri je bil perjét, ali per ktérim je najdena rézh perjéta bila, bere, ktero naj on s' opraviiniki in postavljénzi vred, kteri so perjéli, pa s' vsimi per popisu prizhjozhimi ljudmi vred podpishe.

Vsak perstavek, kteriga zhlovek, ki je bil perjét, ali ki je per njem perjéta rezh najdena bila, rezhe perdjati, naj se od beséde do beséde perpishhe. Zhe nozhe podpisati, se mora perstaviti, sakaj de ne podpishe. Zhe on, ali k' sprizhvi ravnanja po-

klizani zhlovek, ne sna ali ne more podpisati, naj dvé nesadévné prizhi poklizhejo, ktérih ena naj imé in primek téga zhlovéka podpishe. Zhlovéku, kateri je perjét, ali per kterim je perjéta rézh najdena, naj vselej raslozhno povedó, de mu je na voljo dano, prepis storitve prezej ali tudi posneji vséti. Zhe to hozhe, naj se mu prezej opravilama poterjen prepis storitve dodeli. (S. p. §. 537).

§. 24.

Sa snajdbo ali preiskanje perhodknih prestopov poklizane gosposke, opravilstva, opravielniki in postavljenzi naj poroshtvo na rézhi in perpomozhkih prestopov leshézhe sa shtrafinge premo-shenja shtrafui pergodek sadevajózhe po postavi, s' opravilsko perjétvijo in vsetvije v' veljavo denejo, kakor tudi rezhi, kére imajo sled perhodkniga prestopa na sebi, pa pisma, bukve, rajtbe, orodje i. t. d. ktere dajo refnizhen fklep do perhodkniga prestopa, v' opravilsko hranitev vsamejo. (S. p. §. 552).

§. 25.

V' hranitev vséte rezhi morajo, kolikor njih lastnost dopusti, s' opravilskim pezhatom opravilnika ali postavljenza, pod ktériga vladvijo je perjétev storjena, in sodnisthkiga ali gosposkiniga perstopnika, pa s' pezhatom zhlovéka, kteri je perjet, ali per kterim je perjéta rézh najdena, ko bi pa ta bil neprizhjozh ali nesnan, dvéh poklizanih prizh, zhe imenovani zhlovek ali prizhe imajo pezhát, natifniti. Zhe lastnost rezhi ne dopusti pezhata, vender pa sasnambo, naj se raslozhno in bres fhkode sasnamva, in v' popisu storitve pové. Zhe tudi sarnambe ne dopusti, naj rézh po njénih lastnih sasnamkih na tanko popishejo. (S. p. §. 553).

§. 26.

Sa vsétev rezhi se tistimu, per kterim je najdena, opravilski list (vsétvini bolet) dodeli, kteri naj raspöl, fhtevilo, méro in tesho, sasnamke, in sploh raslozhno snamnje ali popis téh rezhi sapopade. (S. p. §. 554).

b) Per vprafhbah in saflifhbah.

§. 27.

K' preiskam in saflifhbam, ktérh
foséfkina gosposka ne stori, naj sa perstopnike
poklizhejo :

a) Per prestopih k' pravimu ravnanju
perpravnih po pravilu oz hitniga opra-
vilnika sa vélko sodnistvo alisa
teshke polizifhke prestopa per-
pravniga, in le, ko bi tak bres od-
daljfhbe ravnanja ondi ne mogel dobljen
biti, drusiga vladfkiga ali sod-
nisthkiga opravilnika, ko bi se tu-
di tak opravilnik bres imenovane od-
daljfhbe ondi ne mogel dobiti, mosha
foséfskiniga prédnistva, v' po-
manjkanji vsih téh mósh sadnjizh dvé
nesadévne prizhi ;

b) V' fkrajshanim ravnanji opravil-
fkiga mosha, ko bi se pa mosh k' ob-
ravnanji bres oddaljfhbe ravnanja v' tífim
krajih ne mogel dobiti, mosha fosé-
fskiniga prédnistva, v' pomanjkanji
téh mosh sadnjizh dvé nesadévne
prizhi.

Naj, kolikor okolishine dopusté, na to glédajo, de po sadévi téka ukasa take mo-shé, pervsamejo, kateri brati in pisati ali vfaj brati snajo. (S. p. §. 657).

§. 28.

Sa perstopnika per isprashbah in saflishbah naj nikogar ne vsamejo, od kteriga je ravnajozhimu opravilniku snano, de se v' sadévku snajde, savolj kteriga se ne more iméti sa nesadévno prizho proti obdolshenzu ali poroku. (S. p. §. 658).

§. 29.

Sa isprashbo ftoritve, sa vfako njé potrebno isvédbó, in sa vfako saflishbo naj se pod zhutjem ravnanja vlada-jozhiga opravilnika, prekuzúla ali protokól napravi.

V' fkrajshanim ravnanji naj ta opravilnik sam v' prekuzulo pishe. (S. p. §. 659.).

§. 30.

V'vfako prekuzulo naj kraj, dan in uro sapisve, in pa prizhjozhe ljudi

sazherkajo. V' sazhetku se pridka ravnanja, sa ktero se prekuzula napravi, in sploh vse tisto, kar je tréba sa raslozhno povédbo réda ravnanja, sa stiko edinih stópenj ravnanja, in sa njega pravnost ob kratkim perstavi. (S p. §. 660).

§. 31.

Vfaka prekuzula naj sapopade:

1. Vse tedanje ravnanje sadévajozhe okoljshine, ktere so po storjeni opravilski ravnavi isvédene;
2. Vse k' sjasnitvi rezhi ravnanja ali k' rabi rasfodbe perpravne isvédke, ktére je opravilstvo per spolnovanji svoje ravnave dobilo;
3. Vse ukase, kteri so ob isprashbah ali saflishbah v' prekuzuli postavljenih, savolj te opravilске ravnave dani;
4. Vse vprashanja, ktére so bile vprashanim ali saflishanim ljudém dane, in njih odgovore. (S. p. §. 661).

§. 32.

Vfako v' isprafhbi ali saflifhbi postavljeno vprafhanje naj se v' prekuzulo na en raskol, s' odgovoram danim na drugi raskol, pod poséбно saporédama ftavljeno fhte vilo, sapifuje. (S. p. §. 662).

§. 33.

Isprafhevanimu ali saflifhevanimu je na voljo dano, zhe hozhe sam svoj odgovor na popir povédati, in tedaj se mora od beféde do beféde sapifati. Zhe tega nozhe, naj isrezhen odgovor vselej, kar je mogozhe, s' njegovimi befédami sapifhejo in mu ga prezej beró, ter naj ga vprafhajo: Ako fo takó prav sapifane? zhe hozhe bese do premeniti, naj se tudi to prezej perftavi, vender pa, kar je she sapifaniga, se ne smé isbrifati ali prenarediti. (S. p. §. 663).

§. 34.

Zhe isprafhevani ali saflifhevani ne govorijo taziga jesika, kateri je vladajozhimu opravlilniku ali pifarju snan, se mora perpra-

ven tolmazh ali raslagavez pervsėti, in zhe je v' tolmazhenje tistiga jesika sploh perféshe, naj ga perfége spomnijo, zhe pa ni perféshe, naj ga sa pravo tolmazhenje vprashanj, in sa pravo raslaganje besedi isprashivaniga ali saflishevaniga, na perseg o denejo. (S. p. §. 664).

§. 35.

Zhe je tisti, kteriga isprashujejo ali saflishevajo, mutašt ali nēm, pa sna pifati, naj mu vsako vprashanje s'ustmi isgovoré, on naj pa na to odgovor sapishe. Gluhimu, ktéri sna brati in more govoriti, naj sapifano vprashanje brati dajo, njegov isrezhen odgovor pa sazerkajo. Ko bi pa mutez pifati, gluhez brati, ali gluhi mutez pifati ali brati ne snal, naj koga, ktéri sna, s'gibanjem glushzu postavljene vprashanja dokasati, ali odgovore glushza isnjegoviga gibanja prav islozhiti, sa tolmazha pervsamejo, in v' sadevku njegove perfége po sgornjim isreku ravnajo. (S. p. §. 665).

§. 36.

Po dokonzhani isprafhbi ali saflifhbi naj na njegove povédi storjeno prekuzulo tistimu, kteri je bil isprafhan ali saflifhan, she enkrat bero, in ga vprafhajo, ako nima she kej premeniti ali perstaviti.

Zhe kej sraven pové, naj v' spisu nizh ne premené, ampak perstavek na konzú prekuzule perdénejo.

Po tém naj se isprafhanez ali saflifhanez na vsak pogen f' svojo roko podpishe, ali, zhe ne sna pisati, f' svojim snamnjem poterdi. (S. p. §. 670).

§. 37.

Sklénjeno prekuzulo naj ravnajozhi opravilnik, in in ljudje per popisvi ravnave prizhjozhì podpishejo, kakor tudi, naj jo, zhe je je vezh pognov, f-shijejo, in f' pezhatam ravnajozhiga opravilnika pa pervsetih pomozhnikov sapezhatiyo, per tem morajo konzi niti pod pezhat spravljani biti. Vse perklade prekuzule naj ravnajozhi opravilnik, zhe pi-

far v' prekuzulo pishe , pa ta na herbtu f' svojim imennim podpisam previdi. (S. p. §. 671).

§. 38.

Zhe teshkost rezhi in oféga preiskanja konzhanja v' eni seji ne dopusti , se mora na konzu prekuzule perve seje to povédati , per vsaki nastopni seji dan in ura , kdaj je bila sazhetá in konzhana , perstavljen biti , s' branjem in podpisovanjem prekuzul per vsaki seji imétih pa po sgorej ukasaním redu délati. (S. p. §. 672).

Kasalo.

Predgovor.

I. Splošni povelji.

1. Zolške naprave. §. 1 — 9.
2. Splošne dolžnosti v' sadévku zolških naprav in perhodknih prestopov. §§. 10 — 16.

II. Pomozh od strani foféškinih préd- nikov.

1. Njé pergodki. §. 17.
2. Pomozh per edinih opravih zolniga ravnanja. §. 18.
3. Per preisknji. §§. 19, 20.
4. Per popisu pergodil, isprahbah in saflisbah.
 - a) Per popisu pergodil. §§. 21 — 26.
 - b) Per isprahbah in saflisbah. §§. 27 — 38.

THE HISTORY OF

—

17

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

SLOVANSKA KNJIZNICA LJUBLJANA

K RA

B 70

9010830

COBISS •